

در تکاپوی معماری

مجموعه مقالات

تألیف:

رقیه خبازی

هیئت علمی دانشگاه فنی و حرفه‌ای

علیرضا نصیری

۱۳۹۵

سرشناسه	: خبازی، رقیه، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: در تکاپوی معماری: مجموعه مقالات/ رقیه خبازی، علیرضا نصیری.
مشخصات نشر	: تبریز: هنر اول، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۸۸ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: 978-600-7460-36-8
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۹۹] - ۲۰۰.
موضوع	: معماری
موضوع	: Architecture
موضوع	: معماری ایرانی
موضوع	: Architecture, Iranian
موضوع	: معماری اسلامی -- ایران
موضوع	: Islamic architecture -- Iran
شناسه افزوده	: سیری، علیرضا، ۱۳۴۸ -
رده بندی کنگره	: ۳۹۵ - ۲۵۰ / ۲۵۰ NA
رده بندی دیویی	: ۷۳۰/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۱۸۹۲

تبریز صندوق پستی: ۱۴۶۸ - ۲۸۵ . تلف: ۰۹۱۴۳۰۱۴۱۵۷ . honarpub@yahoo.com

عنوان: در تکاپوی معماری

مولفان: رقیه خبازی، علیرضا نصیری

ناشر: هنر اول

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری ۸۸ صفحه

چاپ و صحافی: مدیران

قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-7460-36-8

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۴۶۰ - ۳۶ - ۸

حق چاپ محفوظ و مخصوص مؤلفین است

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
بررسی نقش طبیعت در معماری پایدار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۳
انسان طبیعت و معماری پایدار.....	۱۴
نظر معماران بزرگ در رابطه با معماری و معماری پایدار.....	۱۷
نتیجه‌گیری.....	۲۲
بازشناسی مفاهیم نهفته اندیشه اسلامی و نحوه تجلی این مفاهیم در معماری ایران.....	۲۳
چکیده.....	۲۳
مقدمه.....	۲۳
بررسی نحوه تجلی اندیشه اسلامی در کالبد، فضاها و سنتی ایرانی.....	۲۶
معماری ایرانی اسلامی.....	۲۸
نتیجه‌گیری.....	۲۸
جایگاه معماری سنتی ایران در معماری مسکونی.....	۳۱
چکیده.....	۳۱
مقدمه.....	۳۱
نهادهای فرهنگی.....	۳۳
اصول سنتی ساخت و ساز در اسلام.....	۳۳
سلسله مراتب.....	۳۴
ویژگی‌های معماری سنتی ایرانی.....	۳۵
شناخت اصول و روش‌های معماری سنتی ایران.....	۳۵
عملکرد خانه‌های سنتی ایران.....	۳۷
هویت ملی ایرانی و اسلامی و نمود آن در معماری سنتی.....	۳۷
تاثیر خانه سنتی به مسکن امروزی.....	۳۸
ارتباط معماری سنتی و مدرن.....	۳۹
گذر زمان جبری بر سر راه معماری سنتی برای زندگی روزمره امروزی.....	۴۰

۴۲	معماری مدرن چه تأثیری بر روی معماری سنتی گذاشته است؟
۴۲	تلفیق دکوراسیون خانه با معماری سنتی و مدرن
۴۴	نتایج
۴۴	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۴۷	بررسی عوامل مؤثر در ارتقاء سطح آموزش معماری
۴۷	چکیده
۴۷	مقدمه
۴۸	آموزش مدارس معماری
۴۹	بنیان‌های آموزش معماری
۴۹	سنجش و ارزیابی دانشجویان
۴۹	حضور دانشجویان
۵۰	معماری، علم یا تجربه
۵۰	بومی‌گرایی در پذیرش دانشجویان
۵۱	نقش دانشجویان
۵۲	نتیجه‌گیری
۵۳	افزایش قابلیت پیاده‌مداری در خیابان (رویکردی نوین در شهرسازی معاصر)
۵۳	چکیده
۵۳	مقدمه
۵۴	شروع گرایش به استفاده از ماشین در شهرها
۵۴	تغییرات نگاه به خیابان در طول تاریخ
۵۶	شروع گرایش‌های پیاده‌مدارانه
۵۷	مزایای پیاده‌مداری
۵۸	نتیجه‌گیری
۵۹	تحلیل رابطه متقابل معماری باغ ایرانی و قالی ایرانی
۵۹	چکیده
۵۹	مقدمه
۶۰	ساختار طراحی فرش
۶۱	نظام ساختار هندسی باغ ایرانی

۶۴	تحلیل کالبدی نمونه‌هایی از فرش ایرانی با باغ ایرانی
۶۵	فرش با نقشه باغ
۶۵	فرش‌هایی با اجزا و عناصر باغ
۶۶	نتیجه‌گیری
۶۷	معماری یادمانی و خاستگاه فرهنگی آن
۶۷	چکیده
۶۷	مقدمه
۶۸	نگرش‌های رایج فرهنگ
۶۹	فرهنگ
۶۹	فرهنگ در منابع فارسی
۷۰	فرهنگ در منابع غیرفارسی
۷۱	رابطه فرهنگ و هنر
۷۲	نسبت معماری با فرهنگ
۷۴	معماری یادمانی
۷۴	گونه‌های معماری یادمانی
۷۵	خاستگاه فرهنگی معماری یادمانی
۷۷	نتیجه‌گیری
۷۹	درآمدی بر سبک آذری
۷۹	چکیده
۷۹	مقدمه
۸۰	سبک آذری خود به دو دوره قابل تفکیک می‌باشد
۸۲	خلاصه ویژگی‌های دوره اول سبک آذری
۸۲	دوره دوم
۸۴	خلاصه ویژگی‌های دوره دوم سبک آذری
۸۵	اصطلاحات معماری سبک آذری
۸۵	بناهای سبک آذری
۸۷	منابع

پیشگفتار

معماری، به دلیل پویندگی انسان، دانشی پویا است که روز به روز تحول بیشتری یافته و زمینه‌های مساعدی را جهت پژوهش و تحقیق به وجود می‌آورد و با توجه دور تسلسلی که دارد، نمی‌توان یکجا و به یکباره به تعریف و توضیح آن پرداخت.

توصیه می‌شود که دانشجویان معماری با سفر کردن و نگاه کردن به جامعه‌های مختلف در آسیا، آفریقا و... به آنچه در جهان اتفاق می‌افتد، آگاه شوند. برای دانشجویان بسیار مهم است که سوالات اساسی تر در مورد معماری در قرن بیست و یکم را بیان کنند و از خوابی که به نظر می‌رسد از قرن هجدهم به بعد جهان معماری را فرا گرفته رها شوند.

در تدوین این کتاب عمدتاً استفاده از منابع و مآخذ داخلی و خارجی، به میزان قابل توجهی از پژوهش‌ها و تجربیات شخصی استفاده شده است. امید که در این رهگذر، نویسندگان توانسته باشند دین خود را در آموزش مسائل معماری ادا نمایند.

در خاتمه از سازمان نظام مهندسی استان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراب، دانشکده سماء سراب، آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران الیغراء تبریز، شورای محترم کتاب، حوزه معاونت محترم پژوهشی و واحد انتشارات دانشگاه فنی و حرفه‌ای که امکان چاپ این کتاب را فراهم آوردند، تشکر نموده و امیدوار است که صاحب‌نظران با انتقادات و نظریات مفید و سازنده خود، اینجانب را در تهیه و تدوین کتب بهتر و مفیدتری فرمایند.

رقب خدای - بهار ۱۳۹۴

مقدمه

شاید به ندرت بتوان هنری یافت که به اندازه معماری با زندگی مردم پیوند داشته باشد. معرفی روند شکل گیری و تحول معماری، می تواند منجر به شناخت خاستگاه ها و عوامل دگرگونی در معماری شود و این نکته به ویژه برای دانشجویان معماری بسیار سودمند می باشد و می تواند موجب شود که آنان به جای نوعی تقلید، به شکل اصولی به چگونگی تحول و تطور معماری ایرانی که با ساختار فرهنگی و اجتماعی این سرزمین مناسب باشد، بینیشند.

امید است با همکاری همه علاقه مندان بتوان تصویر گویا از معماری در این مجموعه به دست آورد، به گونه ای که رای، اهگشایان و نوع آوران قلمرو معماری الهام بخش و برای پژوهندگان و جویندگان علمی را آموزش و پژوهش باشد.

رقبه خبازی

بهار ۱۳۹۴